

Nr 131.

Av herr **Rydén**, om anslag till täckande av utgifter för nationalmuseets depositionsavdelnings konstbildande verksamhet.

För var och en, som uppmärksamt följer med det folkliga kulturarbetet, har under senare år med alltmera ökad tydlighet framgått betydelsen av det populära konstbildningsarbete, som nationalmuseum bedriver genom sin avdelning för slottssamlingar och depositioner. Denna avdelning har trots en ytterligt knapp personal och mycket begränsade anslag under loppet av tio år på ett märkligt sätt förmått hävda nationalmusei ställning ute i landets aktiva bildningsarbete vid sidan av långt äldre och dessutom stationära kulturinstitutioner. Det torde ej vara något tvivel underkastat, att dess verksamhet på ett värdefullt sätt ökat den svenska landsortens kulturella tillgångar. Detta har skett inte blott genom att låta statens obrukade konstskatter komma den stora allmänheten till godo. I än högre grad har nationalmuseum visat konstens kulturella livsduglighet genom ett aktivt konstbildningsarbete: de genom avdelningen anordnade vandringsutställningarna, föreläsningsserierna, organisationen av skolornas museibesök, studiecirkelarna, kulturmässor och allmän propaganda i form av skrifter och bildserier. Det sätt, varpå denna verksamhet bedrivits, har ute i landets skilda delar blivit högt uppskattat, helst som arbetet ej begränsats till ett mindre område utan verkligen kommit hela vårt land till godo, inte minst våra eljest å detta område tillbakasatta norra landskap. År från år ha allt större kretsar ute i landet vunnit förståelse för att konsten ej blott ger en ädel förströelse utan också är en levande källa till fördjupad personlig bildning. I samarbete med nationalmuseum ha flera nya konstföreningar vuxit fram, nya museer ha grundats, och önskemål om utställningar och föredrag ha från allt flera håll ingått. Därmed ha emellertid också kraven vuxit på de arbetskrafter, som i statens tjänst satts att väcka och vidmakthålla dessa intressen, liksom även behovet av material för detta bildningsarbete vuxit. Vid upprepade tillfällen har nationalmuseichefen påkallat Kungl. Maj:ts uppmärksamhet för de ökade behoven av arbetskrafter och konstnärligt material. På Kungl. Maj:ts äskande har också riksdagen beviljat någon förhöjning i anslagen, så att avdelningens personal kunnat utökas till — förutom intendenten — en amanuens och ett skrivbiträde.

Att denna personal dock ej varit tillräcklig för de många och krävande uppgifterna, synes dock uppenbart, om man tar del av nationalmusei senaste års-

berättelse. Avdelningens inre ledning och löpande skötsel kräver utan tvivel, att en tjänsteman med full kompetens är ständigt närvarande i Stockholm; det stora arbetsfältet ute i landet med numera året om pågående vandringsutställningar ger tillräcklig sysselsättning åt minst en fullt kvalificerad person; samarbetet med landsortsmuseernas tekniska och pedagogiska verksamhet medhinner svårligen av någon av dessa två, såvida därpå skall kunna nedläggas den omsorg och planmässighet, utan vilka ett sådant arbete är mer eller mindre ineffektivt. Därtill kommer, att avdelningen också åligger vården av slottssamlingarna, för vilka de sista åren restaureringar och nya katalogarbeten tagit mycken tid i anspråk.

Enligt den skrivelse av den 31 augusti 1928, varmed nationalmuseichefen stöder sin hemställan till Kungl. Maj:t om extra anslag för depositionsavdelningens konsthildande verksamhet, har emellertid framhållits, att avdelningen tack vare privat penningunderstöd, varmed extra personal kunnat avlönas, blir i stånd att under nästa budgetår reda sig utan någon ny tjänstemannalön.

Däremot har museichefen begärt en höjning till 15,450 kr. av det anslag, som för hela det stora konsthildningsarbetet tidigare utgått med 5,000 kr. Anslagsbehovet specificeras i följande, nedan angivna poster:

Vandringsutställningar av konstverk i original och reproduktioner	Kr. 4,000:—
Fem serier ljusbilder jämte därtill utarbetade föredragstexter och skyddande emballage	» 500:—
Visningar för skolbarn av museet och Gripsholm; ersättning till akademiskt bildade förevisare utgående med 10 kr. resp. för Gripsholm 15 kr. pr dag. Minst 100 visningar på museet om sommaren, 160 på vintern, 50 på Gripsholm	» 3,350:—
Publikationer: Två broschyrer i serien »Nationalmusei småskrifter» — högst	» 1,000:—
En bok om museets skulpturer med illustrationer i koppar-djuptryck — högst	» 1,500:—
Reproduktion av en dekorativ teckning i rokokotryck	» 600:—
Inköp av färgreproduktioner efter klassiska konstverk jämte inramning och emballage	» 2,000:—
Extra arbetshjälp under året	» 2,500:—
	<hr/>
	Summa kronor 15,450:—.

Kungl. Maj:t har ej sett sig i stånd att upptaga museichefens anslagsäskande men vill i betraktande av den betydelse denna verksamhet äger för spridande av en ökad och fördjupad konsthildning i landet tillstyrka en höjning av anslaget från 5,000 till 7,000 kronor.

Med hänsyn till de för hela vårt lands folkbildning så betydelsefulla nya uppgifter, som nationalmuseum erbjuder sig att utföra, synes mig en höjning av 2,000 kronor otillräcklig. Därmed har en oppmuntran givits åt en lovvärd strävan men föga effektiv hjälp lämnats. Om även den förhandenvarande situationen, som kräver den största återhållsamhet rörande stort som smått, ej torde tillåta en så betydande höjning som den av museichefen be-

gärda, synas mig här giltiga skäl föreligga att höja det tidigare extra anslaget om 5,000 kr. till 10,000 kr.

Jag tillåter mig alltså vördsamt hemställa,

att riksdagen till täckande av utgifter för nationalmuseets depositionsavdelnings konstbildande verksamhet för budgetåret 1929—1930 anvisar ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor att utgå enligt de närmare grunder, Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

Stockholm den 21 januari 1929.

Värner Rydén.
